

een dwingende termijn (die fungeert als een vorm van verjaring, lees: rechtsverwerking door het UWV).

10. Dit betekent het volgende voor de casus die tot de hier opgenomen uitspraak heeft geleid. De verkoopmedewerkster valt uit op 3 december 2020. Het einde van 'haar' wachttijd wordt bereikt op 30 november 2022. Het UWV neemt primair besluit 1 op 25 november 2022, en dus binnen de grenzen die art. 25 lid 11 Wet WIA toelaat. Primair besluit 2 wordt door het UWV genomen op 25 juni 2023, en dus te laat.

11. De CRvB zwijgt over het tiende en elfde lid van art. 25 Wet WIA, maar volstaat met een wijziging naar het *negende* lid van deze bepaling. Uit het negende lid blijkt dat een loonsanctie moet worden aangemerkt als een herstelsanctie (zie punt 3 van deze annotatie), en – in het verlengde hiervan – dat het rechtszekerheidsbeginsel noodzaakt tot een voor de werkgever duidelijke omschrijving van de te treffen maatregelen om te ontsnappen aan een loondoorbetalingsverplichting (zie de in de voetnoten 3 en 4 van de hier opgenomen uitspraak aangehaalde jurisprudentie⁷). Lees overigens ook art. 5:32a lid 1 Awb, waar het rechtszekerheidsbeginsel voor het opleggen van een last onder dwangsom is gecodificeerd.

12. Overigens ligt het rechtszekerheidsbeginsel ten grondslag aan de verjarings- en rechtsverwerkingsregel die de wetgever in art. 25 lid 11 Wet WIA heeft neergelegd: er valt niets meer te herstellen nadat de termijn van 104 weken is verstreken.

Uitleiding

13. In de motivering van de hier opgenomen uitspraak wordt expliciet gesuggereerd dat art. 7:11 Awb het wijzigen van een loonsanctie onmogelijk maakt en impliciet dat primair besluit 1 zich niet verdraagt met het rechtszekerheidsbeginsel. Beide suggesties zijn onjuist. De CRvB had kunnen – en wat ons betreft ook moeten – volstaan met een uitdrukkelijke verwijzing naar art. 25

lid 11 Wet WIA. Dat zou veel verwarring hebben gescheeld.

L.M. Koenraad en N. Schenk

Rens Koenraad is universitair docent aan Tilburg University en rechter-plaatsvervanger in de rechtbank Limburg

Natascha Schenk is senior jurist sociaal verzekeringsrecht bij WVO advocaten

Arbeidsongeschiktheid

2

Intrekking beslissing op bezwaar waarbij als gevolg van onvolledig arbeidskundig onderzoek ten onrechte Wajong-uitkering is toegekend

Centrale Raad van Beroep
3 september 2025, nr. 24/657 WAJONG e.v.,
ECLI:NL:CRVB:2025:1333
(Van der Velde, Weyers, Smit-Colenbrander)
Noot E. van den Bogaard

Intrekking. Onvolledig onderzoek. Beperkte levensverwachting. Dringende reden. Rechtszekerheidsbeginsel. Vertrouwensbeginsel.

[Wajong art. 1a:1 lid 1 en 2, 1a:12 lid 1 onder j, 3:1]

i. Bij beslissing op bezwaar van 9 november 2022 is appellant ten onrechte een Wajong-uitkering toegekend. Nadat het UWV dit heeft onderkend, heeft het UWV de Wajong-uitkering weer ingetrokken en het bezwaar ongegrond verklaard. Geen sprake is van een dringende reden. Dat appellant een beperkte levensverwachting heeft, rechtvaardigt niet een toekenning van een Wajong-uitkering zonder dat aan de voorwaarden daarvan wordt voldaan.

ii. Voor het beroep op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel geldt dat met het besluit van 9 november 2022 weliswaar gerechtvaardigde verwachtingen zijn gewekt. Echter, de vader van appellant is al op 18 en 24 november 2022

⁷ CRvB 22 augustus 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2646, AB 2018/346, m.nt. A.C. Hendriks; CRvB 11 maart 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:861.

ervan in kennis gesteld dat er een fout was gemaakt, dat het besluit van 9 november 2022 zou worden ingetrokken en dat het UWV in afwachting van een nieuwe beslissing op bezwaar niet tot uitbetaling zou overgaan. Appellant heeft geen handelingen verricht of nagelaten waardoor hij schade heeft geleden of nadeel heeft ondervonden. De voorschotten worden niet van appellant teruggevorderd.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Den Haag van 5 maart 2024, 23/124 en 23/2580 (aangevallen uitspraak) tussen: [appellant] te [woonplaats] (appellant) de raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)

Samenvatting

Het gaat in deze zaak over de vraag of het Uwv terecht heeft geweigerd appellant een Wajong-uitkering toe te kennen. De Raad is met de rechtbank van oordeel dat het Uwv de Wajong-uitkering terecht heeft geweigerd. Het beroep van appellant op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel slaagt niet.

Procesverloop

Namens appellant heeft mr. I. Rhodes, advocaat, hoger beroep ingesteld. Het Uwv heeft een verweerschrift en een nadere reactie ingediend.

De Raad heeft de zaak behandeld op een zitting van 26 maart 2025. Voor appellant is zijn vader [naam vader] verschenen, bijgestaan door mr. P. Agerbeek en mr. Rhodes, advocaten. Het Uwv heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. M.C. Puister.

Na de zitting is het onderzoek heropend. De enkelvoudige kamer heeft de zaak verwezen naar een meervoudige kamer.

Het onderzoek ter zitting is hervat op 11 juni 2025. Voor appellant is zijn vader [naam vader] verschenen, bijgestaan door mr. Rhodes en mr. J.J.B. Hoenen. Het Uwv heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. Puister.

Overwegingen

Inleiding

1.1. Appellant is geboren op [geboortedatum] 1990. Op [geboortedatum] 2008 is hij achttien jaar geworden. Op 2 juli 2010 heeft appellant een mbo-2 opleiding afgerond. Appellant heeft op

30 november 2021 bij het Uwv een aanvraag ingediend voor een uitkering op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong). Daarbij is vermeld dat appellant het zogeheten MELAS syndroom heeft. Bij de aanvraag is informatie gevoegd uit 2021 van het Daan Theeuwes Centrum (neurorevalidatie) en een logopedist, en besluiten uit 2021 van het CIZ en het Zorgkantoor. Daaruit blijkt (kort gezegd) dat vanaf februari 2021 sprake is van een forse toename van klachten en beperkingen in verband met het MELAS syndroom, met name in denken en gedrag. Ook is sprake van slechthorendheid, ADD en dyslexie.

1.2. Het Uwv heeft een verzekeringsgeneeskundig onderzoek verricht en daaruit geconcludeerd dat appellant op zijn achttiende verjaardag en tijdens studie arbeidsvermogen had. Met een besluit van 25 juli 2022 heeft het Uwv geweigerd appellant een Wajong-uitkering toe te kennen.

1.3. Appellant heeft bezwaar gemaakt tegen het besluit van 25 juli 2022. Daarbij heeft hij onder meer aangevoerd dat ten onrechte geen onderzoek is verricht door een arbeidsdeskundige. Het Uwv heeft daarop alsnog een arbeidskundig onderzoek verricht. De arbeidsdeskundige heeft in zijn rapport van 18 oktober 2022 geconcludeerd dat appellant geen arbeidsvermogen heeft omdat hij niet beschikt over basale werknemersvaardigheden. Bij besluit van 9 november 2022 heeft het Uwv het door appellant gemaakte bezwaar gegrond verklaard en appellant met ingang van 30 november 2021 een Wajong-uitkering toegekend.

1.4. Het Uwv heeft de vader van appellant op 18 november 2022 gebeld en uitgelegd dat vanwege een nader onderzoek geen uitvoering wordt gegeven aan het besluit van 9 november 2022. In een rapport van 23 november 2022 heeft de arbeidsdeskundige geconcludeerd dat appellant van zijn achttiende tot zijn drieëntwintigste verjaardag wel beschikte over arbeidsvermogen, omdat hij in die periode basale werknemersvaardigheden had en een taak kon uitvoeren in een arbeidsorganisatie. Op 24 november 2022 heeft het Uwv de vader van appellant telefonisch geïnformeerd over het nader rapport en het gewijzigde standpunt. Het Uwv heeft bij brief van 25 november 2022 het besluit van 9 november 2022 ingetrokken en medegedeeld dat de bezwaarprocedure tegen het besluit van 25 juli 2022 wordt voortgezet.

1.5. Appellant heeft bezwaar gemaakt tegen de brief van 25 november 2022. Bij besluit van 21 december 2022 (bestreden besluit 1) heeft het Uwv dit bezwaar niet-ontvankelijk verklaard omdat de brief van 25 november 2022 geen besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

1.6. Bij besluit van 22 maart 2023 (bestreden besluit 2) heeft het Uwv het door appellant gemaakte bezwaar tegen het besluit van 25 juli 2022 ongegrond verklaard. Hieraan liggen rapporten van een verzekeringsarts bezwaar en beroep en een arbeidsdeskundige bezwaar en beroep ten grondslag.

Uitspraak van de rechtbank

2.1. De rechtbank heeft het beroep tegen bestreden besluit 1 gegrond verklaard en dat besluit vernietigd. Het bezwaar van appellant tegen het besluit van 25 juli 2022 heeft de rechtbank ongegrond verklaard. De rechtbank heeft geoordeeld dat de brief van 25 november 2022 een besluit is in de zin van artikel 1:3 van de Awb waartegen bezwaar open stond. Het Uwv heeft het bezwaar van appellant tegen de brief van 25 november 2022 dus ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard.

2.2. De rechtbank heeft het beroep tegen bestreden besluit 2 ongegrond verklaard en daarmee bestreden besluit 2 in stand gelaten. De rechtbank heeft allereerst geoordeeld dat het Uwv het besluit van 9 november 2022 kon intrekken. Geen rechtsregel staat eraan in de weg dat een bestuursorgaan terugkomt van een eerder genomen besluit als blijkt dat dit besluit op een onjuiste feitelijke en juridische grondslag berust. Over de te beoordelen periode heeft de rechtbank het Uwv gevolgd in zijn standpunt dat appellant op zijn achttiende verjaardag ([geboortedatum] 2008) beperkingen als gevolg van ziekte ondervond en niet pas vanaf 2010, toen appellant studeerde. Uit vaste rechtspraak volgt dat er geen sprake kan zijn van twee momenten van het ontstaan van arbeidsongeschiktheid, te weten voor de achttiende verjaardag en tijdens studie. De vijfaarstermijn¹ begint in het geval van appellant te lopen vanaf de achttiende verjaardag.

2.3. De verzekeringsarts bezwaar en beroep heeft in haar rapport van 6 maart 2023 op een inzichtelijke en navolgbare wijze gemotiveerd waarom

appellant in de periode van [geboortedatum] 2008 tot en met [geboortedatum] 2013 mogelijkheden had tot arbeidsparticipatie. Appellant was in staat om vier uur per dag arbeid te verrichten en een uur aaneengesloten te werken. Ook heeft de verzekeringsarts bezwaar en beroep zich gemotiveerd op het standpunt gesteld dat appellant op medische gronden werknemersvaardigheden had. Vervolgens heeft de arbeidsdeskundige bezwaar en beroep op een inzichtelijke en navolgbare wijze gemotiveerd dat appellant ook op arbeidskundig gebied in de periode in geding arbeidsvermogen had. De door de primaire arbeidsdeskundige geduide taak is ongewijzigd gehandhaafd. De rechtbank heeft de conclusie van het Uwv gevolgd dat appellant in het Wajong verzekerde tijdvak van [geboortedatum] 2008 tot en met [geboortedatum] 2013 arbeidsvermogen had. De Wajong-uitkering is op goede gronden geweigerd.

Het standpunt van appellant

3.1. Appellant is het met de uitspraak van de rechtbank niet eens, voor zover daarin het beroep tegen bestreden besluit 2 ongegrond is verklaard, en heeft daartegen het volgende aangevoerd.

3.1.1. Appellant stelt dat de rechtbank ten onrechte heeft vastgesteld dat de Wajong verzekerde periode in zijn geval liep van [geboortedatum] 2008 tot en met [geboortedatum] 2013. Appellant stelt dat zijn beperkingen ten gevolge van MELAS zijn ontstaan tijdens zijn studieperiode. Die periode van studie eindigde in juli 2010. Daarom had het Uwv de periode van 2010 tot en met 2015 moeten onderzoeken.

3.1.2. De rechtbank heeft volgens appellant ook ten onrechte geoordeeld dat geen rechtsregel eraan in de weg staat dat een bestuursorgaan terugkomt van een eerder genomen besluit. Volgens vaste rechtspraak mag het herstellen van een gemaakte fout niet in strijd komen met enige rechtsregel of algemeen rechtsbeginsel, waaronder het rechtszekerheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Daartoe zal buiten redelijke twijfel moeten staan dat het oorspronkelijke besluit onjuist was. Dat is hier niet het geval geweest. Het besluit van 9 november 2022 is genomen na arbeidskundig onderzoek waarin is geconcludeerd dat appellant geen arbeidsvermogen heeft. Hierna heeft dezelfde arbeidsdeskundige op basis van dezelfde informatie geconcludeerd dat appellant wel arbeidsvermo-

¹ Als bedoeld in artikel 1a:1, tweede lid, van de Wajong.

gen heeft. De conclusies staan haaks op elkaar. Het Uwv heeft daarbij nagelaten te motiveren waarom een (al bekende) uitkering op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen van appellant en zijn sporadische werkzaamheden als diskjockey (dj) de zaak zo hebben doen veranderen dat hij opeens wel beschikt over arbeidsvermogen. Het dj-werk was zeer beperkt in aard en omvang en het Uwv heeft nagelaten dit verder te onderzoeken. Het staat dus niet buiten redelijke twijfel dat het besluit van 9 november 2022 onjuist is geweest en de intrekking daarvan komt met name in strijd met het vertrouwensbeginsel.

3.1.3. Appellant is ongeneeslijk en ernstig ziek en heeft een korte levensverwachting. Omdat het proces bovendien erg rommelig is gegaan, bestaat er een dringende reden om af te zien van intrekking, dan wel van herziening, als bedoeld in artikel 3:18, tweede lid, van de Wajong gelezen in samenhang met artikel 1a:12, eerste lid, onder j, van de Wajong. Voor zover de uitkering niet had mogen worden toegekend dan had het Uwv de uitkering moeten herzien tegen een latere datum, zoals in artikel 4 van de Beleidsregels schorsing, opschorting, intrekking en herziening uitkeringen 2006 is genoemd.

3.1.4. Omdat met het besluit van 9 november 2022 al was beslist op het bezwaar van appellant tegen het besluit van 25 juli 2022, had het Uwv de besluiten van 25 november 2022 en 22 maart 2023 niet mogen nemen.

Het standpunt van het Uwv

3.2. Het Uwv heeft verzocht de aangevallen uitspraak te bevestigen.

Het oordeel van de Raad

4.1. De Raad beoordeelt of de rechtbank terecht de weigering van de Wajong-uitkering in stand heeft gelaten. Dit doet de Raad aan de hand van wat appellant in hoger beroep heeft aangevoerd, de beroepsgronden. De Raad komt tot het oordeel dat het hoger beroep niet slaagt.

4.2. Partijen verschillen van mening over de vraag of appellant voldoet aan de voorwaarden voor een Wajong-uitkering en welke periode daarvoor bepalend is. Daarnaast is tussen partijen in geschil of de intrekking van het toekenningsbesluit van 9 november 2022 in strijd is met algemene beginselen van behoorlijk bestuur en met name het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel.

Had appellant in de periode in geding arbeidsvermogen?

4.3. Een betrokkene heeft recht op een Wajong-uitkering als hij jonggehandicapte is in de zin van artikel 1a:1 van de Wajong. In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat jonggehandicapte in de zin van hoofdstuk 1A de ingezetene is die:

a. op de dag waarop hij achttien jaar wordt als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft;

b. na de in onderdeel a bedoelde dag als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en in het jaar, onmiddellijk voorafgaand aan de dag waarop dit is ingetreden, gedurende ten minste zes maanden studerende was.

In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat de ingezetene die op de dag, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, beperkingen ondervindt als gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling, maar op grond van het eerste lid niet aangemerkt wordt als jonggehandicapte, alsnog jonggehandicapte in de zin van dit hoofdstuk wordt, indien hij binnen vijf jaar na die dag duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, indien dit voortkomt uit dezelfde oorzaak als die op grond waarvan hij beperkingen als gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling ondervond, op de dag, bedoeld in onderdeel a of b (hierna: de vijfjaarstermijn).

4.4. Naar vaste rechtspraak² is het moment waarop een betrokkene voor het eerst beperkingen ondervindt als gevolg van een bepaalde aandoening of ziekte bepalend voor de vraag wanneer de vijfjaarstermijn aanvangt. Als een betrokkene al op zijn achttiende verjaardag beperkingen ondervindt door die aandoening of ziekte, betekent dit dat vanaf dat moment de vijfjaarstermijn aanvangt voor wat betreft een toename van beperkingen uit die aandoening of ziekte. Treden beperkingen voor het eerst op tijdens (of binnen zes maanden na beëindigen van de studie) dan valt een betrokkene onder artikel 1a:1, eerste lid, aan-

2 Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Raad van 8 januari 2025, ECLI:NL:CRVB:2025:20 en ECLI:NL:CRVB:2025:29.

hef en onder b, van de Wajong en bepaalt dat moment de aanvang van de vijfjaarstermijn.

4.5. Appellant heeft in zijn hoger beroepschrift gesteld dat, hoewel de aandoening MELAS een erfelijke aandoening is die ook al op zijn achttiende verjaardag aanwezig was, de beperkingen ten gevolge van MELAS zich in 2015 openbaarden. Ter zitting heeft de vader van appellant verklaard dat de eerste symptomen van de ziekte – met de kennis van nu – ook al tijdens studie zichtbaar waren. Uit het huisartsenjournaal blijkt dat in augustus 2015 de diagnose formeel is gesteld nadat zich bij appellant een herseninfarct heeft voorgedaan bij een verder blanco neurologische voorgeschiedenis.

4.6. Hoewel niet duidelijk is wanneer de eerste symptomen van de erfelijke aandoening MELAS zich bij appellant openbaarden en daardoor voor het eerst beperkingen werden ondervonden, stelt de Raad – met de verzekeringsarts bezwaar en beroep – vast dat appellant zijn basisschool, middelbare school en mbo-opleiding zonder aanmerkelijke ondersteuning heeft kunnen afronden. Appellant heeft daarna gewerkt in verschillende banen in de horeca en stond vanaf 2007 als professioneel dj ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De inkomsten uit die werkzaamheden waren zodanig dat appellant daarmee zelfstandig in zijn levensonderhoud heeft kunnen voorzien. Pas in 2021 zijn forse klachten in denken en gedrag ontstaan waardoor werken en zelfstandig wonen voor appellant niet meer mogelijk was. Deze feiten en omstandigheden geven voldoende steun voor het standpunt van het Uvw, dat appellant in de voor de Wajong relevante periode tussen zijn achttiende en 23e jaar beschikte over arbeidsvermogen, waaronder basale werknemersvaardigheden. Appellant heeft dat standpunt van het Uvw ook niet met zoveel woorden bestreden. Hoewel de beoordeling van het Uvw daar niet expliciet op is toegespitst en ook de rechtbank over die periode niet heeft geoordeeld, geldt dit naar het oordeel van de Raad ook voor de periode van vijf jaar na het beëindigen van de studie op 2 juli 2010. Het herseninfarct van appellant van eind juli/begin augustus 2015 vond immers plaats na afloop van die vijfjaarsperiode en appellant was daarna – gelet op de door de verzekeringsarts bezwaar en beroep tijdens het spreekuur van 2 maart 2023 opgetekende (hetero)anamnese – weer voldoende hersteld om zijn werkzaamheden als professioneel dj te hervatten. Dat appellant in

deze voor de Wajong relevante periodes niet zou hebben beschikt over basale werknemersvaardigheden, vindt geen steun in de gedingstukken. Het Uvw heeft ter zitting van de Raad toegelicht dat de arbeidsdeskundige zich in zijn eerste rapport van 18 oktober 2022 heeft gericht op de situatie ten tijde van de aanvraag (30 november 2021), waarbij de situatie van appellant aanmerkelijk was verslechterd, en de arbeidsdeskundige – na daar intern op te zijn gewezen – deze ommissie in zijn rapport van 23 november 2022 heeft hersteld.

Verplichte intrekking

4.7. Op grond van het voorgaande is de Raad van oordeel dat het Uvw zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat appellant niet als jonggehandicapte kan worden aangemerkt. Dit betekent dat het Uvw in beginsel verplicht³ was de bij het bestreden besluit 1 toegekende Wajong-uitkering in te trekken. Dit is slechts anders indien sprake is van dringende redenen.⁴

Dringende redenen

4.8. Bij zijn tussenuitspraak van 18 april 2024 heeft de Raad zijn uitleg van de dringende reden verruimd.⁵ De Raad ziet het begrip dringende reden voortaan als een open norm waarbinnen het Uvw, tegenover het uitgangspunt dat wat ten onrechte is ontvangen in beginsel moet worden terugbetaald, de relevante feiten en omstandigheden zodanig moet afwegen dat die afweging een toetsing aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het evenredigheidsbeginsel, zal kunnen doorstaan. Daarbij moet niet alleen rekening worden gehouden met de gevolgen van de intrekking en terugvordering, maar ook met de oorzaak daarvan. Voor zover de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, zal de bestuursrechter een herzienings- of terugvorderingsbesluit dat een dergelijke belangenafweging bevat, voortaan toetsen op geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid, waarbij de uitkomst niet onevenredig mag zijn. Als uitgangspunt geldt daarbij dat de wetgever heeft gekozen

3 Artikel 1a:12, eerste lid, aanhef en onder j, in verbinding gelezen met artikel 3:18, eerste lid, aanhef en onder c van de Wajong.

4 Artikel 1a:12, eerste lid, aanhef en onder j, in verbinding gelezen met artikel 3:18, tweede lid, van de Wajong.

5 CRvB 18 april 2024, ECLI:NL:CRVB:2024:726.

voor een systeem van verplichte herziening en terugvordering, indien achteraf blijkt dat een recht op uitkering niet op de juiste wijze is vastgesteld. Voor wat betreft herzienings- en terugvorderingsbesluiten, genomen door het Uwv, geldt dat de toetsing van de bestuursrechter, gelet op de aard van de betrokken belangen en de geringe mate van beleidsruimte van het Uwv, op het punt van de evenwichtigheid intensief zal zijn.

4.9. De Raad is van oordeel dat het Uwv met bestreden besluit 2 rekening heeft gehouden met alle relevante feiten en omstandigheden. Van het standpunt van het Uwv, dat die feiten en omstandigheden geen aanleiding geven tot het aannemen van een dringende reden, kan niet gezegd worden dat dit onevenwichtig is.

4.10. Het feit dat appellant een beperkte levensverwachting heeft rechtvaardigt niet een toekenning van een Wajong-uitkering zonder dat aan de voorwaarden daarvan wordt voldaan. Voor wat betreft het beroep op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel geldt dat het Uwv met het besluit van 9 november 2022 weliswaar de gerechtvaardigde verwachting heeft gewekt dat appellant vanaf 30 november 2021 recht had op een Wajong-uitkering. De vader van appellant is er echter al op 18 en 24 november 2022 van in kennis gesteld dat er een fout was gemaakt, het besluit van 9 november 2022 zou worden ingetrokken en dat het Uwv in afwachting van een nieuwe beslissing op bezwaar niet tot uitbetaling zou overgaan. Verder heeft appellant naar aanleiding van het besluit van 9 november 2022 geen handelingen verricht of nagelaten waardoor hij schade heeft geleden of nadeel heeft ondervonden. De financiële consequenties van de intrekking van het besluit van 9 november 2022 zijn tot slot enigszins verzacht doordat het Uwv naar aanleiding van een uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank vanaf 5 januari 2023 voorschotten ter hoogte van de Wajong-uitkering aan appellant heeft uitbetaald en dat is blijven doen in afwachting van de uitspraak in hoger beroep. Het Uwv heeft ter zitting toegezegd deze voorschotten niet van appellant te zullen terugvorderen.

Niet tweemaal op bezwaar beslist

4.11. Tot slot is – anders dan door appellant gesteld – geen sprake van een situatie dat tweemaal is beslist op een bezwaar tegen hetzelfde primaire besluit. De vaste rechtspraak van de Raad hier-

over⁶ ziet niet op de situatie als de onderhavige, waarin een eerste beslissing op bezwaar is ingetrokken door het Uwv, de bezwaarprocedure wordt voortgezet en vervolgens opnieuw op het bezwaar wordt beslist.

Conclusie en gevolgen

5.1. Het hoger beroep slaagt niet. Gelet op 4.6 wordt de aangevallen uitspraak, voor zover aangevochten, bevestigd met verbetering van gronden. Dit betekent dat appellant geen Wajong wordt de aangevallen uitspraak, voor zover aangevochten, bevestigd met verbetering van gronden. Dit betekent dat appellant geen -uitkering krijgt.

5.2. Wat in 4.6 over de vijfjaarstermijn is overwogen, impliceert dat aan bestreden besluit 2 een motiveringsgebrek kleeft. De Raad zal dit gebrek met toepassing van art 6:22 van de Awb passeren, omdat aannemelijk is dat appellant hierdoor niet is benadeeld. Als het gebrek in het bestreden besluit zich niet zou hebben voorgedaan, zou een besluit met gelijke uitkomst zijn genomen. Een en ander geeft wel aanleiding het Uwv te veroordelen in de proceskosten van appellant. De rechtbank heeft in de aangevallen uitspraak reeds een proceskostenveroordeling in beroep uitgesproken en er bestaat geen aanleiding voor een aanvullende kostenveroordeling in beroep. De kosten in hoger beroep worden begroot op € 2.267,50 (1 punt voor het hoger beroepsschrift en 1,5 punt voor de zitting en de nadere zitting, met een waarde per punt van € 907,- en wegingsfactor 1) voor verleende rechtsbijstand.

5.3. Tot slot dient het Uwv het door appellant in beroep en hoger beroep betaalde griffierecht te vergoeden.

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep

- bevestigt de aangevallen uitspraak, voor zover aangevochten;
- veroordeelt het Uwv in de kosten van appellant tot een bedrag van € 2.267,50;
- bepaalt dat het Uwv aan appellant het in beroep en hoger beroep betaalde griffierecht van € 188,- vergoedt.

6 Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Raad van 4 oktober 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AU4513 en van 23 oktober 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BY1295.

NOOT

Wat een zootje ...

1. Een appelllant met een ernstig en progressief medisch probleem, twee besluiten op bezwaar, drie advocaten, vier zittingen, een voorlopige voorziening, een verwijzing van de enkelvoudige naar de meervoudige kamer en nog blijft hij uiteindelijk met lege handen achter: een uitkomst die eigenlijk van meet af aan onvermijdelijk (en dus voorzienbaar) was ...

Maak eens een tijdlijn

2. In zaken en bij uitspraken waarin veel verschillende data over elkaar heen tuimelen, is een tijdlijn eigenlijk onmisbaar om de opeenvolging van en relatie tussen de gebeurtenissen goed in beeld te krijgen. Zo'n tijdlijn heb ik ook van deze zaak gemaakt. Ik zou deze ook het liefst opnemen in deze annotatie, maar omdat de teksten daarin binnen het formaat van deze uitgave onleesbaar zouden worden, heb ik deze op mijn website geplaatst.¹

3. In die tijdlijn is in een oogopslag te zien hoe groot het gat is tussen het einde van de Amber-termijn en het verlies van arbeidsvermogen. Zoals blijkt uit r.o. 4.6 is appelllant vanaf 2007 werkzaam geweest als professioneel dj en heeft hij in verschillende banen in de horeca gewerkt. Daarmee heeft hij tot aan het herseninfarct van eind juli/begin augustus 2015 zelfstandig in zijn levensonderhoud kunnen voorzien. Het definitieve verlies van arbeidsvermogen heeft uiteindelijk in 2021 plaatsgevonden. Aangezien hij is geboren in 1990 (r.o. 1.1) was appelllant toen 30 of 31 jaar oud. Dat is zo'n 8 jaar na zijn 23ste verjaardag (einde van de vanaf de 18de verjaardag te rekenen Amber-termijn) en ruim 6 jaar na het einde van zijn studie op 2 juli 2010 en de vanaf die datum te rekenen Amber-termijn (tot 2 juli 2015). Ook het herseninfarct van eind juli/begin augustus 2015 heeft plaatsgevonden na afloop van beide Amber-termijnen.

4. De tijdlijn laat ook in een oogopslag zien dat appelllant gedurende de gehele Amber-termijn heeft gewerkt en (dus) arbeidsvermogen heeft gehad. Alleen dat al maakt duidelijk dat er geen recht op Wajong heeft kunnen ontstaan. Daar-

voor moet het arbeidsvermogen immers onherstelbaar verloren zijn gegaan:

- op de 18de verjaardag; dan wel
- uiterlijk op de 23ste verjaardag als gevolg van een ziekteoorzaak waarvan de betrokkene al op zijn 18de verjaardag beperkingen ondervond; dan wel
- tijdens studie of binnen 6 maanden na het einde van de studie; dan wel
- binnen 5 jaar na het moment waarop de betrokkene tijdens of binnen 6 maanden na het einde van de studie voor het eerst beperkingen ondervond als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak die uiteindelijk tot het verlies van arbeidsvermogen heeft geleid.

En in deze periodes heeft appelllant gewerkt, zowel als professioneel dj als in verschillende horeca-banen.

5. Dat hij in deze voor de Wajong relevante periodes inderdaad wel beschikte over arbeidsvermogen, heeft appelllant overigens, zoals blijkt uit het midden van r.o. 4.6, ook niet met zoveel woorden bestreden. Dat is toch opmerkelijk: waarom dan überhaupt deze procedure begonnen?

Is er überhaupt een Amber-termijn gaan lopen?

6. Wat mij in de uitspraak opvalt, is dat de CRvB uiteindelijk geen oordeel geeft over de vraag of er überhaupt een Amber-termijn is gaan lopen.

7. In r.o. 4.4 zet hij wel het beoordelingskader daarvoor uiteen:

“Naar vaste rechtspraak² is het moment waarop een betrokkene *voor het eerst beperkingen ondervindt* als gevolg van een bepaalde aandoening of ziekte bepalend voor de vraag wanneer de vijfjaarstermijn aanvangt. Als een betrokkene al op zijn achttiende verjaardag beperkingen ondervindt door die aandoening of ziekte, betekent dit dat vanaf dat moment de vijfjaarstermijn aanvangt voor wat betreft een toename van beperkingen uit die aandoening of ziekte. Treden beperkingen voor het eerst op tijdens (of binnen zes maanden na beëindigen van de studie) dan valt een betrokkene onder artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong en bepaalt dat moment de aanvang van de vijfjaarstermijn” (cursivering EvdB).

¹ <https://westhoff.nl/ed-van-den-bogaard/>.

² Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Raad van 8 januari 2025, ECLI:NL:CRVB:2025:20 en ECLI:NL:CRVB:2025:29.

8. Maar wanneer nu bij appellant voor het eerst sprake is geweest van het ondervinden van beperkingen, laat de CRvB in r.o. 4.6 in eerste instantie in het midden:

“Hoewel *niet duidelijk* is *wanneer* de eerste symptomen van de erfelijke aandoening MELAS zich bij appellant openbaarden en daardoor voor het eerst beperkingen werden ondervonden, ...” om vervolgens te laten doorschemeren dat dit waarschijnlijk niet in de voor de Wajong relevante periode is geweest:

“... stelt de Raad met de verzekeringsarts bezwaar en beroep vast dat appellant zijn basisschool, middelbare school en mbo-opleiding *zonder aanmerkelijke ondersteuning* heeft kunnen afronden. Appellant heeft daarna gewerkt in verschillende banen in de horeca en stond vanaf 2007 als professioneel dj ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De inkomsten uit die werkzaamheden waren zodanig dat appellant daarmee *zelfstandig* in zijn levensonderhoud heeft kunnen voorzien”

en de focus te verleggen naar het moment van verlies van arbeidsvermogen:

“... Pas in 2021 zijn forse klachten in denken en gedrag ontstaan waardoor werken en zelfstandig wonen voor appellant *niet meer mogelijk* was” (cursivering EvdB).

9. Ik denk echter dat het wel degelijk mogelijk is om vast te stellen of appellant op zijn 18de verjaardag of tijdens studie beperkingen ondervond.

10. Zoals de CRvB heeft overwogen in r.o. 4.5.2 van zijn uitspraak van 8 januari 2025, ECLI:NL:CRVB:2025:20, «USZ» 2025/100, is “(gelet op art. 3 lid 2 en 3 Sbaow) van beperkingen sprake indien als gevolg van ziekte een *zodanige* vermindering of verlies van lichamelijke of psychische structuur of functie optreedt, dat dit vermindering of verlies van *normale* gedragingen en activiteiten en van *normale* sociale rolvervulling tot gevolg heeft” (cursivering EvdB).

In mijn noot onder die uitspraak heb ik erop gewezen dat hieruit volgt dat om te kunnen spreken van beperkingen als bedoeld in art. 1a:1 lid 2 Wajong er voldaan moet zijn aan twee *cumulative* voorwaarden:

- er moet sprake zijn van vermindering of verlies van *lichamelijke of psychische structuur of functie*; én
- die vermindering of dat verlies moet *zodanig* zijn dat als gevolg daarvan óók vermindering of verlies van *normale gedragingen en activi-*

teiten en van *normale sociale rolvervulling* optreedt.

11. Uit de in punt 8 geciteerde overweging dat appellant zijn basisschool, middelbare school en mbo-opleiding zonder aanmerkelijke ondersteuning heeft kunnen afronden en daarna heeft gewerkt in verschillende banen in de horeca en als professioneel dj en daarmee zelfstandig in zijn levensonderhoud heeft kunnen voorzien, kan worden afgeleid dat in die periode géén sprake is geweest van vermindering of verlies van normale gedragingen en activiteiten en van normale sociale rolvervulling en daarmee ook niet van het ondervinden van beperkingen als bedoeld in art. 1a:1 lid 2 Wajong.

12. De verklaring van appellants vader dat de “eerste symptomen van de ziekte *met de kennis van nu* ook al tijdens studie zichtbaar waren” en de overweging van de CRvB dat “(u)it het huisartsenjournaal blijkt dat in augustus 2015 de diagnose formeel is gesteld nadat zich bij appellant een herseninfarct heeft voorgedaan bij een *verder blanco* neurologische voorgeschiedenis” (cursivering EvdB) ondersteunen die conclusie.³

13. Uit de verklaring van vader kan hooguit worden afgeleid dat tijdens de studie al sprake is geweest van vermindering of verlies van *lichamelijke of psychische structuur of functie*. Maar dat – achteraf gezien – toen al sprake is geweest van vermindering of verlies van lichamelijke of psychische structuur of functie, brengt nog *niet* met zich mee dat in die periode óók sprake was van vermindering of verlies van *normale gedragingen, activiteiten en sociale rolvervulling*. Uit het feit dat die symptomen pas “met de kennis van nu” kunnen worden herkend, volgt eerder dat toen (nog) géén sprake was van vermindering of verlies van normale gedragingen, activiteiten en sociale rolvervulling en dus ook niet van het ondervinden van beperkingen als bedoeld in art. 1a:1 lid 2 Wajong.

14. Alles overziende lijkt het mij dat noch op de 18de verjaardag noch tijdens of binnen 6 maanden na de studie sprake is geweest van het ondervinden van beperkingen. Daarmee is niet voldaan aan de in art. 1a:1 lid 2 Wajong gestelde voorwaarde voor het aanvangen van een Amber-termijn.

3 Beide uit r.o. 4.5.

15. Dat betekent dat de Wajong-verzekerde periode is geëindigd op 2 januari 2011, 6 maanden na de datum waarop appellant zijn mbo 2-diploma heeft behaald. Het herseninfarct van juli/augustus 2015 en de daarna gestelde diagnose MELAS-syndroom vallen daarmee ruimschoots buiten de verzekerde periode.

Waar is het dan toch fout gegaan?

16. Als de zaak inhoudelijk zo duidelijk is, waar is het dan toch zo fout gegaan? Niet bij de primaire beoordeling, want die leidde tot de juiste conclusie dat appellant op zijn 18de verjaardag arbeidsvermogen had.

17. De eerste fout ligt bij de *arbeidsdeskundige bezwaar en beroep* die zich heeft laten leiden door de uitzichtloze situatie waarin appellant zich ten tijde van de aanvraag van 30 november 2021 bevond. Dat hij op dat moment duurzaam geen arbeidsvermogen had, staat vast. Maar daaruit volgt nog niet dat dit op zijn 18de verjaardag of binnen 6 maanden na het einde van zijn studie ook zo was.

18. De tweede fout ligt bij de *behandelend jurist* die niet heeft onderkend dat de arbeidsdeskundige bezwaar en beroep had verzuimd de verzekerde periode te beoordelen.

19. Dat deze fouten uitkwamen, komt doordat bij de berekening van de op grond van het eerste besluit op bezwaar na te betalen uitkering bleek dat appellant van 1 maart 2020 t/m 31 maart 2022 een (met de Wajong te verrekenen) uitkering op grond van het Bbz had genoten.⁴

20. De derde – en in mijn optiek: grootste – fout ligt bij de *voorzieningenrechter van de rechtbank*, die het UWV veroordeelde tot het betalen van voorschotten overeenkomstig het eerste besluit op bezwaar. Op grond waarvan de voorzieningenrechter tot die beslissing kwam, is mij onbekend. De bodemuitspraak van de rechtbank is wel op rechtspraak.nl gepubliceerd, maar de uitspraak van de voorzieningenrechter helaas niet.⁵ Inhoudelijk gezien is die uitspraak mij een raadsel. Ik gok het er maar op dat voorzieningen-

rechter vond dat het UWV niet op deze wijze op het eerste besluit op bezwaar mocht terugkomen. 21. Waarom vind ik de toekenning van voorschotten eigenlijk de grootste fout? Dat is simpel: als de voorzieningenrechter hangende de beroepsprocedure bij dezelfde rechtbank overgaat tot het toekennen van voorschotten, dan ontstaat bij de betrokkene een sterke verwachting dat het beroep in de bodemzaak ook gegrond zal worden verklaard. Immers, de voorzieningenrechter zal alleen tot het toekennen van voorschotten overgaan, als hij een sterke verwachting heeft dat het beroep in de bodemzaak gegrond zal worden verklaard. Als de bodemrechter dan tot een ander oordeel komt, heeft deze wel iets extra's uit te leggen. Het oordeel van de voorzieningenrechter bindt de bodemrechter weliswaar niet, maar neemt natuurlijk wel een voorschot op het bodemoordeel en wekt daarmee ook verwachtingen bij de betrokkene. Of die verwachtingen juridisch gezien terecht zijn, laat onverlet dat die er wel degelijk zijn.

De spagaat waarin de voorzieningenrechter de bodemrechter heeft gebracht, is ook herkenbaar in r.o. 2.1 en 16 van de bodemuitspraak:

“2.1. De rechtbank stelt voorop dat de gang van zaken aan de zijde van verweerder in deze zaken rommelig is geweest en veel onduidelikheden heeft veroorzaakt. Dit is ook door de gemachtigde van verweerder op de zitting erkend. De rommelige besluitvorming leidt de rechtbank echter niet tot het oordeel dat de procedure en de besluitvorming als geheel onzorgvuldig zijn geweest. De uiteindelijke uitkomst, namelijk dat eisers aanvraag om een Wajong-uitkering op inhoudelijke gronden is afgewezen, is naar het oordeel van de rechtbank juist.”

“16. Zoals overwogen, is de besluitvorming van verweerder ronduit rommelig geweest. Er is sprake geweest van een weigering, een toekenning met terugwerkende kracht, een intrekking van die toekenning en een beslissing op bezwaar waarin de aanvankelijke weigering (naar het oordeel van de rechtbank terecht) is gehandhaafd. Dat heeft geleid tot een langdurig onduidelijke situatie voor eiser, die in moeilijke medische omstandigheden verkeert. Met de uitspraak in deze bodemzaken komt de getroffen voorlopige voorziening van rechtswege te vervallen. Ten overvloede merkt de rechtbank op dat verweerder haars inziens maatwerk zal moeten toepassen waar het gaat om de vraag of aan de ingetrokken

4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004.

5 Rb. Den Haag 5 maart 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:2716 (bodem) en rb. Den Haag (vzr.) 15 september 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:13804 (voorlopige voorziening).

toekenning per 30 november 2021 alsnog feitelijkke gevolgen moeten worden verbonden en hoe mede in dat verband wordt omgegaan met de op grond van de voorlopige voorziening uitbetaalde voorschotten”

22. Uiteindelijk heeft het UWV het door de voorzieningenrechter gecreëerde probleem opgelost door de betaalde voorschotten niet terug te vorderen en daarmee de gevolgen van de uiteindelijk door hemzelf gemaakt fout voor zijn rekening genomen.

Beperkte levensverwachting

23. Tot slot nog een opmerking over de overweging in r.o. 4.10 dat “(h)et feit dat appellant een beperkte levensverwachting heeft (niet) (...) een toekenning van een Wajong-uitkering (rechtvaardigt) zonder dat aan de voorwaarden daarvan wordt voldaan”. Hoewel ik dat op deze wijze wel erg ongenueanceerd geformuleerd – en daardoor onnodig hardvochtig – vind, valt daar gezien het tijdverloop tussen de verzekerde periode en het verlies van arbeidsvermogen, ook niet zo heel veel op af te dingen.

24. Maar dat betekent niet dat de levensverwachting bij de Wajong geen enkele rol zou (kunnen) spelen. De levensverwachting kan immers wel een rol spelen bij de beoordeling van de Wajong-criteria. In de eerste plaats valt dan te denken aan de *duurzaamheid*. Als iemand geen arbeidsvermogen heeft, dan zou een beperkte levensverwachting een reden kunnen zijn om de duurzaamheid daarvan *eerder* aan te nemen dan bij iemand met een ‘gewone’ levensverwachting. Maar ik kan mij ook voorstellen dat de wetenschap van een beperkte levensverwachting een *zodanige impact* heeft op de betrokkene dat deze als gevolg daarvan (van die impact) *niet in staat* kan worden geacht om 5 dagen per week 4 uur per dag belastbaar te zijn.

25. Het antwoord op de vraag of een beperkte levensverwachting een rol kan spelen bij de toekenning van een Wajong-uitkering, is dus een stuk ongenueanceerder dan r.o. 4.10 lijkt te suggereren.

E. van den Bogaard

Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam, voorzitter van de Adviescommissie bestuursrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ

3

Geen bijzonder geval op grond waarvan Wajong-uitkering eerder moet worden verhoogd naar 85% van de grondslag

Centrale Raad van Beroep
29 oktober 2025, nr. 23/2013 WAJONG,
ECLI:NL:CRVB:2025:1603
(Weyers, De Vries, Ermers)

Bijzonder geval. Gedragslijn ambtshalve beoordeling.

[Wajong art. 3:29, 3:31]

De mogelijkheid om een uitkering slechts met een beperkte terugwerkende kracht toe te kennen en alleen in bijzondere gevallen daarop een uitzondering te maken, is een bewuste keuze van de wetgever. In dit geval is geen sprake van een bijzonder geval. De belangen van appellant, die niet bij machte is zelf een aanvraag in te dienen, worden behartigd door zijn ouders. Dat het UWV sinds 2017 bij een Wajong-aanvraag inmiddels ambtshalve beoordeelt of recht bestaat op een verhoging, leidt niet tot de conclusie dat sprake is van een bijzonder geval. Deze gedragslijn werd nog niet gehanteerd ten tijde van de Wajong-aanvraag van appellant in 2007 en het UWV was niet gehouden om de aanspraak op een verhoging ambtshalve te beoordelen.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland van 9 juni 2023, 23/145 (aangevallen uitspraak) tussen: [appellant] te [woonplaats] (appellant) de raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)

Samenvatting

Het gaat in deze zaak over de vraag of het Uwv de Wajong-uitkering van appellant terecht heeft verhoogd tot 85% van het grondslag per 11 januari 2021 en daarbij niet verder is teruggegaan dan een jaar voor de datum van de aanvraag.

